

TEŽAVE USTVARJANJA ZDRUŽENE EVROPE

NEUSPELA VRHUNSKA KONFERENCA

Zahodnoevropska gospodarska skupnost (Skupni evropski trg — SET) se kljub dosedanemu velikemu napredovanju k cilju Združene Evrope — ki bo, kadar se bo zgodilo, kljub temu ostala okrnjena, ker bodo v njej manjkale srednje in vzhodnoevropske države, ki jih sedaj drži v satelitskem oklepu sovjetska Moskva — od časa do časa zaskrbljena ustavi na tej poti. Eden takih zastojev je bil vrhunski sestanek šefov zahodnoevropskih vlad minuli teden v Luksemburgu, na katerem so se namestili dogovoriti o ukrepih, ki naj bi jih skupno podvzeli proti naraščajoči brezposelnosti in gospodarskemu zastoju v nekaterih državah SET-a. Prav tako so imeli na programu vprašanje direktnih volitev v evropski parlament.

Razgovori na vrhunskem sestanku so bili temeljiti in živahni ter je prišlo do ostre debate predvsem med zahodnonemškimi predsednikom Schmidtom in odhajajočim britanskim predsednikom Wilsonom.

Ker je zahodnonemško gospodarstvo trenutno najmočnejše v Zahodni Evropi in med članicami SET-a posebej, se je Schmidt opri na trden temelj zahodnonemške gospodarske in politične stabilnosti, ki jo je ta država dosegla v

minulih treh letih, medtem ko druge zahodnoevropske države še vedno niso mogle stabilizirati ne svojega gospodarstva ne političnih razmer, zlasti Italija, poleg nje pa tudi Francija in Anglija.

Do pravega besednega dvoboja je tako prišlo med Wilsonom in Schmidtom. Wilson se je trudil in mu je uspelo, da je prepričal šefe drugih vlad, da so trenutno opustili načrt o določitvi gospodarskih prednosti za devetčlansko gospodarsko skupnost. Schmidt, kot predstavnik Zahodne Nemčije, ki je načrt predložila, pa je, nasprotno, pozival ostale predstavnike, naj, "že enkrat vnesejo več discipline v svoja gospodarstva." Schmidt je tudi neprikrito opozoril prisotne delegate, da se Zahodna Nemčija vedno bolj gospodarsko oddaljuje od gospodarstev ostalih članic SET-a ter je svojo trditev potrdil s statistikami, ki jih je predložil na sestanku.

Tudi glede direktnih volitev v evropski parlament se šefi vlad niso dogovorili na tem sestanku. Edini sporazum, ki so ga dosegli, je bil, da z novim vrhunskim sestankom ne bodo dolgo odlašali, ker vsa omenjena vprašanja zahtevajo nujno rešitev, če naj SET uspeva vsaj tako, kakor je doslej.

Italija se bliža odločitvam

NEGOTOVA BODOČNOST

Italijanske politične razmere se razkrajajo vedno hitreje in opazovalci ugotavljajo, da se bo verjetno komunizem in drugim levičarjem, predvsem socialistom, končno posrečilo prisiliti vladajoče demokristjane oklicati splošne volitve, s katerimi komunisti upajo priti v rimsko vlado in s poznejšimi političnimi mahinacijami, pri katerih ne bodo izbirali sredstev, na popolno oblast.

Kost, ki jo trenutno glodajo italijanske politične stranke, je sprememba zakona o uvedbi pravice do splava, ki so jo v rimskem parlamentu predložili demokristjani, ki sicer v celoti nastopajo proti uzakonitvi splava.

Demokristjanski zavezniki v vladi in parlamentu, socialisti, se izrekajo proti spremembi zakona in grozijo izstopiti iz komaj dva meseca stare koalicijske vlade, ki je bila rešila Italijo novih splošnih volitev. Socialisti so sedaj predvsem zamerili demokristjanom, ker so v oporo svoje spremembe zakona o splavu pridobili desničarsko italijansko socialno gibanje, ki ga na splošno smatrajo za nadomestek Mussolinijevega fašizma.

Komunisti in socialisti ter drugi levičarski elementi so po rimskih ulicah

organizirali tudi večje demonstracije žensk, ki zahtevajo pravico do splava. Pogled na ženske, ki so kričaje zahtevale pravico moriti svoje nerojene otroke, je bil strahovito žalostno ogledalo današnje pokvarjene človeške družbe na Zahodu, ki se ponaša, da temelji na "krščanski civilizaciji."

Socialisti sedaj zahtevajo plebiscit, ki naj bi rešil vprašanje tega zakona, vendar opazovalci ugotavljajo, da jim dejansko gre za nove splošne volitve, podobno, kakor desnemu krilu demokristjanske stranke, katera si želi dokončne razjasnitve italijanske politične pozornice ne glede na posledice.

MEDNARODNI TEDEN

EGIPT je zaprl vsa svoja pristanišča sovjetskim vojnim ladjam in opozoril ostale arabske države na sovjetsko nevarnost v Libiji, kjer da Sovjeti gradijo ogromno vojaško oporišče, ki jih bo stalo 11 milijard dolarjev. Egipčanski predsednik Sadat se trenutno nahaja v Zahodni Evropi, kjer išče orožje za Egipt kot nadomestilo za sovjetsko orožje, ki mu ga Moskva noče več pošiljati, odkar se je naslonil na ZDA.

Mednarodni teden

VOHUNSKA MREŽA NATO je ugotovila, da Sovjeti od letošnjega januarja dalje pošiljajo nad Zahodno Evropo svoja vohunska letala Mig-25, ki preletavajo v višinah do 30 kilometrov ali več s trikratno nadzvočno hitrostjo. Najhitrejša ameriška lovska letala Phantomi in Starfighterji jih nemočni od daleč opazujejo, ker jih ne morejo doseči ne v višini ne v hitrosti.

POLITIČNI NEMIRI v Španiji so v vseh večjih mestih, predvsem v Madridu vedno pogostejši, odkar je združena opozicija komunistov, socialistov in levičarskih demokristjanov, ki so koristna budala tamkajšnjih levičarskih elementov, začeli organizirati med dijaštvom in delavstvom demonstrativne nastope proti "prepočasni demokratizaciji dežele." Združena opozicija, ki si je nadelala ime Coordinación democrática, zahteva plebiscit, ali naj bi Španija ostala kraljevina ali postala republika, istočasno pa poziva na "hitro rekonstrukcijo režima, ki naj se čim prej otrese frankovskega avtoritarnega sistema." Med opazovalci se oglašajo opozorila na možnost nove državljanske vojne v Španiji.

IZRAEL ima pripravljenih 13 atomskih bomb, ki jih more vsak trenutek odvračati na sovražnika bodisi z letali Phantom ali pa z raketami, postavljene pri Jerihi, je objavil severnoameriški tedič Time. Atomske bombe je Izrael sestavil in pripravil za odmet že v zadnji oktobrski vojni, ko se je v prvem arabskem navalu ustrašil poraza.

MOGOČNA MANIFESTACIJA KOROŠKIH SLOVENCEV V CELOVCU

(Nad. s 1. str.)

1. Slovenska narodna skupnost naj bi bila v bodoče izključena od vsakršnega sodelovanja pri izvajanju državnih pogodb.

2. Vpeljati nameravajo v bodočo zakonodajo pojem o precejšnjem številu pripadnikov manjšine ter s tem enostransko revidirati državno pogodbo.

3. Podkopati hočejo vpliv obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev ter jih nazadnje izrinuti iz družbenega življenja, ker dajejo možnost izrazitim nasprotnikom manjšine, ljudem, ki so se zavestno odvrnili od manjšine, da sodelujejo o podpori manjšine.

4. Navsezadnje pa onemogoča citirani zakonski osnutek slovenski narodni skupnosti na Koroškem nadaljnjo uporabo svojega domačega slovenskega jezika izven hiše in hleva! Osnutek npr. predvideva, da je treba teden prej javiti pristojnemu uradu, da nekdo namerava uporabljati slovenščino — in izključena in prepovedana je vsaka uporaba slo-

So pa ljudje, ki se delajo silno učene, a učene so le njih besede, če pa hočemo besedam priti do dna, se pokaže, da sploh ne dajo nobenega pravega smisla, videz je bil globokoumen, notranjščina je prazna.

Aleš Ušeničnik

Katoliška ali komunistična delavska mladina?

Že pred tedni sem prvič zasledil v nekem članku omembo tega, kar je predmet pričujočega članka. Nek španski dnevnik je kratko poročal o dogodku, o pojavu v osrčju organizacije Katoliške delavske mladine. Pa sem se spomnil pokojnega Cardijna, in opisa, ki ga v "Ribičih" prikaže Van der Mersch. Nisem mogel tedaj verjeti in sem upal, da se je v poročilo vrnila pomota.

Potem pa se je poročilo pojavilo tudi drugod. Zlasti so ga povzele razne katoliške obveščevalne agencije, med njimi argentinska AICA. Govora je o "komunizaciji" YOC-a, mladih katoliških delavcev. Pred kratkim se je v Avstriji sestal mednarodni vrhovni svet organizacije in na tem zasedanju sprejel nova pravila. Ta nova pravila so, vsaj na papirju, od "zgoraj" navzdol, spreminila YOC v skupino marksističnih revolucionarjev. V njih je govora, da se človeško dostojanstvo more doseči le z odpravo privatne lastnine in edino "potom razrednega boja."

Zasledil sem potem še reakcijo brazilskega škofa Schererja iz Porto Alegre (v Braziliji so že pred časom imeli probleme, ko so komunisti skušali infiltrirati YOC). Mons. Scherer napada nov statut svetovne organizacije in pravi,

da ima "brez sence dvoma, pečat komunistične ideologije", in da je zamenjala "luč Evangelija z znanimi točkami marksistično-leninistične ideologije".

Brazilski škof pravi še, da "spremeniti to gibanje, ki ga je ustvaril kardinal Cardijn, v enostavno levičarsko in revolucionarno organizacijo, pomeni nesmiselno in kriminalno izdajstvo".

Do tu časnikarska poročila, kolikor sem jih mogel zaslediti. Zamislil sem se ob tem na razna gibanja, ki se zadnja leta pojavljajo prav v osrčju Cerkve. Na razne kontestatorje, na "kristjane za socializem", na "duhovnike za socializem", na škofo, ki govorijo možnosti sprave med krščanstvom in marksizmom (ali ni sam Kocbek moral grenko priznati, da je spojitev obeh nemogoča?), o škofih, ki KP ponujajo roko, kot pred dnevi francoski; o italijanskih škofih, ko so nekateri šele spričo nevarnosti komunizma v Rimu in Italiji, pričeli resno proučevati rdečo nevarnost in (upajmo, da ne prepozno) sprožili kampanjo proti njej, medtem ko so vsa ta leta božali krvoželjnega leva.

Sovražnik je na delu. Tam kjer ve, da odprto ne more zmagati, se vtihotapi in od znotraj, kot zahrbtn rak, skuša razkrajati zdrav organizem. Ali bo krščanski svet pravočasno spregledal nevarnost?

Vemo in prepričano verujemo, da je Petrova skala trdna, da je peklenska vrata ne bodo mogla premagati. A kakšen bo boj in kakšne bodo žrtve, ki bodo pripeljale do te zmage?

Pripravljeni moramo biti na hude čase, na čase preizkušnje. Pripravljeni z orožjem v roki. Ne gre tu za puško in meč. Gre za idejo, za jasnost idej, za idejno prepričanje. Gre za voljo zoperstaviti se zmoti. Za pripravljenost na junaštvo in na žrtve.

Novi statut mednarodne organizacije Katoliške delavske mladine govori o sovražnikovi moči in spretnosti; o nje-ga zvižčnosti in zlobi. Zoperstavimo mu vso resnico Evangelija. Zmaga je naša.

-t

INDIJA je v dveh provincah uzakonila prisilno sterilizacijo staršev, ki imajo tri ali več otrok. Starši, ki se zakonu ne bodo pokorili, bodo kaznovani s šest mesecev zapora in denarno kaznijo do 57 dolarjev. Zakon mora podpisati še predsednica Indira Gandhi, da bo stopil v veljavo.

Tine Debeljak

Nekaj novejših knjig in publikacij

MED REVIJAMI

Vestnik XXVII, št. 1-4

Vestnik, glasilo slovenskih svobodnjakov, vključenih v ZDSPB, je izšlo skupno v štirih številkah. Ko naznanjamo izid, ne moremo najavljati vse vsebine, samo na nekaj najvažnejših člankov opozarjamo. Prevod članka Laszla pod naslovom "Ali se res splača biti rdeči sopotnik?" je zanimiva študija o sopotništvu in njega nujno končni usodi: likvidaciji. To velja prav tako tudi za slovensko sopotništvo, kot je pokazala "afera Kocbek".

Premisleka vredna so tri vprašanja italijanske jezuitske revije Civiltà Cattolica, ki jih stavi "katoliškim marksistom" v odgovor: 1. Kako morete biti še dalje član Cerkve, če vidite v njej razrednega sovražnika, ki ga je treba pobiti z vsakim sredstvom in s katerim ni mogoča nobena sprava? 2. Kako morete še upoštevati transcendenco in nadnaraven izvor krščanstva, če priznavate zgodovinski materializem? in 3. Če pa povežete zgodovinski materializem z osebno akcijo in Jezusovo poslanico, ali s tem ne zanikujete njegovega božanstva? Ta vprašanja, ki jih R. R. poroča iz Rima, se vredna premisleka in — odgovora v vesti slednjega "katoliškega marksista".

O slovenski komunistični revoluciji je zanimiv donesek pričevanja Boža Starihe o tragičnem dogodku 13. XI. 1944, ko sta se udarila Meničaninov in Rupnikov bataljon pri Črnomlju zaradi megle in si medsebojopobila nekaj

desetin tovarišev. Tudi osvoboditev Črnomlja je podana verodostojno.

R. Bras piše spominsko besedo ob 30-letnici smrti generala Rupnika, kjer omenja vpliv "okolišč" nanj, pa "sprejem" v slovenskem taborišču. V članku "Rudu Jurčcu v hvaležni spomin" isti pisec s svoje strani osvetljuje "formulacijo" besedila na spomenik padlim protikomunističnim borcev v Slovenski hiši. Res me je Odbor za postavitev spomenika naprosil za besedilo, ki naj bi bilo na spomeniku. Predlagal sem besedilo, ki se je začelo: "Protikomunističnim borcev..." Pisec Bras pravi, da z besedo "protikomunističnim" ni soglašal in je predlagal spremembo. Ker je jaz v enem tednu nisem naredil je Bras, kot pravi, prosil Jurčeca za nasvet kako spremeniti. Jurček naj bi namesto besede "protikomunističnim" predlagal "Borcem za vrednost človeka..." Doslej nisem vedel, da naj bi mi novo oznako sugeriral Jurček in to po drugih osebah. Ni pa res, da je "vihar" nastal, ko se je odkrilo, da jo je Jurček pogruntal. Vzrok je bil drugačen in o tem bi se lahko več govorilo.

Poziv "Po 30 letih" na kritično zapisovanje dogodkov med vojno je naravnost prepotreben klic spričo večkrat le emocionalnega zapisovanja. Važno je ameriško priznanje zaslug dr. Meršolu pri reševanju slovenskih, kakor tudi vseh protikomunističnih beguncev, ki jim je tako on rešil življenje — "vsaj 7—8 milijonov raznih narodnosti!" Zanimivo, a ne važno pa je baha-

nje nekega Janeza Čučka, titovskega časnikarja, o Slovincih v Buenos Airesu, kaj ve povedati med drugim o nas, novih naseljencih, ki da imamo na pretek ter da imamo premoženja "okoli trideset milijonov dolarjev". Zraven pa takoj posumi: Odkod neki? Pozitivno je samo to, da govori o izdajanju naših knjig, revij, naši radijski postaji — kar sem mu povedal sam, ko sem mu osebno razkazoval Slovensko hišo in SKA posebej, toda takoj dostavi, "da se denar za vse to steka po nevidnih kanalih iz drugih virov." Važnejše pa je priznanje, da je pristanek starih naseljencev na stalinističen komunizem ob Titovem sporu bil kriv, da je Perón razglašal vse slovenske informbirojske domove l. 1949. Vsekakor nekaj zanimivih podatkov te važne skupne številke 1-4.

Tabor št. 1

Skoraj istočasno je izšel tudi Tabor (št. 1), ki ima poleg drugih dva izredno zanimiva članka, na katera se mi zdi pošteno opozoriti. Prvi je pretepljena izpoved srbskega (črnogorskega?) vojaka Mihajla Minića, ki opisuje prihod srbskih čet začetkom junija 1945 na avstrijsko mejo, pa jih angleška vojska ni hotela sprejeti v zaščito. Nato so sami uničili svoje orožje, na kar so jih — neoborožene — zajeli Angleži in vrnili Titu 16. junija. In tu se začne njihov križev pot, ki je prav tak, kot Slovencev — le še bolj rafiniran z obljubo, da se vračajo domov v Srbijo, urejeni po okrajih. Tako urejene so odpeljali na morišče na Pohorje, odkoder se je Miniću posrečilo pobegniti. Opis tega pobege, pa pomoč Slovencev pri tem, sprejem po Slovincih v Slovensko taborišče in potem v UNRRA —

je vsebina tega pričevanja, ki nič ne zaostaja za krutostjo slovenskih pričevanj ter se jim po dokumentarnosti pridružuje. Iskrena je Minićeva hvaležnost Slovincem.

Drugi članek pa je politično zgodovinskega značaja: o delu srbskih dobrovoljcev v Sloveniji, to je na Krasu novembra 1944, kamor so se umaknili, da se skupno z vsemi oboroženimi protikomunističnimi borci upro Titovemu napredovanju. Natančno po datumih navaja vojne operacije in Ljotičev načrt. Ves odpor bi moral voditi general Andrej Prezelj, dočim bi bil general Rupnik samo poveljnik slovenskih čet-domobrincev, ki bi vstopili v kraljevo vojsko v domovini; generalštabni šef bi moral biti Mihajlovičev predstavnik general Damijanovič. O tem načrtu je bilo že mnogo pisanega (glej moj povzetek vse dotične literature v Zborniku SS za l. 1967, str. 115—120) v članku Zapiski ob robu k dobi pred 20 leti. Tudi to je tam, zakaj je general Rupnik izpadel iz kombinacije in kako je general Damijanovič izpodrinil generala Andreja. Zdej vemo, da je zato dobil Mihajlovičev ukor. Vsa operacija bi se vršila s pomočjo Narodnega odbora za Slovenijo. Takole piše ta Srb v Taboru: "Slovenski javni in kulturni delavci, predstavniki SLS, liberalne in še nekaterih drugih skupin, kakor tudi duhovništvo s škofom dr. Rožmanom na čelu, se je strinjalo z njim (Ljotičem) in je prišlo do ustanovitve SN odbora, ki je po Ljotičevem načrtu tudi proglasil v danem trenutku Narodno državo Slovenijo kot sestavni del svobodne demokratične urejene Jugoslavije. Dr. J. Basaj je s svojimi sodelavci opravil izredno zgodovinsko delo, ki žal ni uspelo samo

zato, ker v odločilnem trenutku ni bilo za njim narodne vojske."

To priznanje v Taboru je toliko pomembnejše, ker ni še dolgo, ko je Tabor pisal o "enodnevnih operetki 3. maja."

Ta članek v Taboru, ki ga je zdaj napisal "M. K." mi budi tudi vprašanje: zakaj v tako važnih dokumentarnih pričevanjih uporabljajo še vedno psevdonime? Kljub temu sem vesel članka v Taboru, ki pred bralci Tabora postavlja delo Narodnega odbora za Slovenijo v novo pomembnost. Če je do zdaj bil mnenja, da je bil "nesmisel, jalovo izgubljanje časa, nekoristno demoraliziranje sil, življenjsko nevarna, nemogoča hazardna spekulacija na račun ne samo tisočev domobrincev, ampak naroda sploh: jedro vse naše tragedije" (Tabor 1965, 227), je zdaj isti list le objavil ugotovitev, da je opravil NO "izredno zgodovinsko delo."

Ne odgovarjajo resnici trditve Srba, da naj bi Narodni odbor za Slovenijo bil ustanovljen po nekem sporazumu z Ljotičem in da naj bi po njegovem nasvetu v danem trenutku proglasil Narodno državo Slovenijo v federativni Jugoslaviji. V resnici je bil NO ustanovljen po predhodnih tajnih razgovorih predstavnikov SLS ter liberalne in socialistične stranke že na Narodni praznik 29. oktobra 1944. Pri ustanovitvi so sodelovale le navedene tri stranke brez kakšnega zunanje vpliva in tudi ne Ljotičevega, katerega tedaj še sploh ni bilo v Sloveniji. Izjavo NO za Slovenijo dne 29. oktobra, ki postavlja zahtev po Narodni državi Sloveniji, je podpisalo v tajnosti poleg škofa Rožmana nad 300 slovenskih političnih, javnih, kulturnih in socialnih delavcev ter vodilnih slovenskih osebnosti. Z Ljotičem NO še ni imel tedaj nobenih stikov in je do teh je prišlo šele meseca novembra, verjetno pa še pozneje. — (Opomba uredništva).

Novice iz Slovenije

KAMNIK — Julija 1974 so v Kamniku odprli novo tovarno Ipog, ki je izdelovala plastično obutev. Z velikim pompom so Kamničani proslavili ta dogodek, ki so ga stavili v sam vrh svoje industrije. Toda vrhunska industrija ni nesla, po letu in pol so Ipog 1. marca 1976 zaprli in tekočega traku za izdelavo plastične obutve ne bodo nikoli več pogladi v tek: „Najsodobnejša tehnologija“ bo, kot vse kaže v najkrajšem času končala v odpadnem železu. Sedaj so ugotovili, da so „najsodobnejšo tehnologijo“ kupili za 840.000 dolarjev od kanadske družbe Drying System, ki pa ni dobra, ker se ni bila nikjer preizkusila. Naprave so bile stalno v okvari; lani junija so poslali delavce na prisilni dopust, da bi v tem času kanadski strokovnjaki popravili zavezo. Pa ni bilo nobenega izboljšanja. Pogodba je tudi sestavljena tako, da ni dosti možnosti za odškodnino.

LJUBLJANA — V številki z dne 22. januarja smo poročali, da je Univerzitetni svet „evidentiral“ kandidate za vodilne funkcije in seveda brez ugovora sprejel predloge koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja družbenopolitičnih organizacij in drugih organov, ki jamčijo „pravo partijsko linijo“. Zapisali smo tedaj, da bo na volitvah „soglasno“ izvoljen za novega rektorja Ervin Prelog. Naša napoved se je v celoti izpolnila in Ervin Prelog, novi rektor ljubljanske univerze, je 8. marca slovesno prevzel rektorske dolžnosti od dosedanjega rektorja prof. dr. Janeza Milčinskega.

ŽALEC — V Savinovem razstavnem paviljonu so 5. marca odprli razstavo ilustracij slovenskih slikark, ki je bila odprta do 14. marca. Na ogled so bile ilustracije Anke Gošnik-Godec, Marjane Jemec-Božič, Marije Korec, Darinke Lorenčak-Pavlič, Jelke Reichman, Rože Piščanec, Marije in Alenke Vogel, ter Melite Vovk. Uvodno besedo je imel prof. Marijan Tršar, potem pa je bil še pevski kulturni spored. Sodelovala je altistka Marija Bitenc ob spremljavi pianista Igorja Dekleve.

VELENJE — V galeriji velenjske knjižnice so razstavili 19 del slikarji štirih dolin Dravske, Mežiške, Mislinjske in Saleške: Karel Pečko, Hari Drausbaher, Franc Boštjan, Jože Tisnikar, Vida Balantič-Slivnikar, Anton Repnik in Lojze Zavolovšek; kiparji Ciril Cesar, Janko Dolenc, Andrej Groselj in Tone Herman pa 14 kiparskih stvaritev, Ciril Cesa še osnutek — risbo za portret Fedorja Gradišnika, nekdanjega upravnika celjskega Slovenskega ljudskega gledališča.

NOVO MESTO — Na nedavnem strokovnem sestanku dolenjskih zdravnikov v šmarjskih toplicah je predstojnica očesnega oddelka novomeške bolnišnice seznanila svoje kolege o prvi presaditvi očesne roženice v Sloveniji. Dr. Vesna Morela je poročala, da je novembra 1974 presadila roženico 18 letni pacientki. Kirurški poseg je bil zelo zahteven, ker je bilo treba prišiti 8 milimetrov roženice z nitko debeline 12 mikronov. Operacija je uspela, vendar je Morelova čakala poldrugo leto, da je lahko zatrdno ugotovila uspeh transplantacije. Vid na operiranem očesu je sicer samo 20%, več pa se ni dalo doseči zaradi prirojenega nistagmusa; brez operacije pa bi dekle izgubila oko.

KANIZARICA — V ta premogovnik je vdrla 5. marca ogromna količina vode in skoraj popolnoma preprečila delo. Upravni odbor sklada skupnih rezerv Rep. Slovenije je 20. marca odobril rudniku 2,5 milijona dinarjev posojila, odplačilni rok je 5 let, obrestna mera pa 6,5 odstotkov. Sedaj bodo skupno z rudarskim inštitutom in velenjskim rudnikom, ki ima izkušnje z vodno problematiko, izdelali sanacijski načrt za čim hitrejšo zagotovitev normalnega dela v rudniku.

KOPER — Gripa, ki je v severovzhodni Sloveniji prav epidemičnega značaja, je prišla že do slovenske obale. V Mariboru je vse polno bolnikov, naval na bolnišnico je velik. Vodstvo bolnišnice je prepovedalo obisk bolnikov, da obiskovalci ne bi širili gripe. V Ljubljani so izolirali povzročitelja gripe (najmanj obolelih je ravno v Ljubljani), ki sodi v skupino tipa A. Menijo, da izolirani virus spada v podskupino „Victoria“, mogel bi pa biti tudi iz podskupine „Scotland“. Izolirani virus so poslali v London, ker le v tamkajšnjih laboratorijih morejo z gotovostjo določiti, v katero podskupino spada povzročitelj gripe v Sloveniji.

Umrli so od 15. do 19. marca 1976:

LJUBLJANA: Ema Gantar, 98; Mihael Miklavc; Josipina Kalan r. Marinko; Anton Babnik, 84; Marija Svete r. Podbevšek, 102; Marija Waschl; Marija Bernik r. Marn, 88; Karolina Sušnik r. Prijatelj; Valentina Štrumelj r. Pavčič; Ana Pleško r. Skubic, Šumarjeva mama z Viča, 88; Matevž Bergant, up., 74; Vladimir Krivenko, 81; Cenda Šeldbauer, prof. glasbe; Štefanija Stopar r. Novak, up. učiteljica; Rudolf Schott; Fani Albanese r. Pleško, 90; Jože Hafner, up. čitalniški nadzornik; Vilko Kafjež; Uršula Zrimšek, Svedarjeva Urška, up.; Jože Hafner; Alojzija Križaj r. Velkavrh; Nada Pičinin, 84; Jožefa Leskovec, up., 86; Peter Bratkovič, 69, „komisar Kokrškega odreda“; Maksimilijan Zalar, up. strojevodja, 80.

RAZNI KRAJI: Ivan Blas, Kaludrje; Marija Allegro r. Kovačič, Brestanica; Pavel Strajnar, up., Jesenice; Alojz Severka, v. rud. nadzornik, Senovo; Milo Turk, župnik in biv. dekan, Ljubno ob Savinji; Ivana Tavčar, 92, Škofja Loka; Franc Tanšek, Maribor; Mici Hudarin r. Pavelšek, Trbovlje; Anton Bečaj, žilce pri Cerknici; Lojze Berčič, 72, up. zid. mojster, Škofja Loka; Marija Zakrajšek r. Zupane, 76, Kranj; Uršula Finc r. Ponikvar, 78, Škofja Loka; Ivan Cerar, Dolso; Franc Rebolj, Mirna; Edvard Batagelj, Ajdovščina; Jožefa Hren r. Steržaj, Kočevje; Marija Kranjc r. Tajč, Domžale; Ana Pretnar r. Tomše, up. babica, 84, Podbrezje; Ana Podreka r. Luskovec, Žabnica; Anton Cerar, upok. župnik, Dob pri Domžalah; Jože Pogačnik, up., Podhom; Franciška Pritekelj r. Zatlje, 88, Kleče; Franciška Kosmač r. Požar, Mengeš; Ivo Brinovec, up., 56, Dob; Franc Vidmar, up., Ptuj; Vladimir Petje, Zavrstnik; Katarina Rupert, Galjevec; Tinka Alič r. Blinc, up. PTT, Vinica; Štefan Zorko, 88, Ižakovič.

Občni zbor v Slovenski vasi

V nedeljo dne 14. marca je bil v našem domu 23. redni letni občni zbor društva Slovenska vas, katerega se je udeležilo 65 članov. Ob otvoritvi občnega zbora, se je predsednik G. S. Reven najprej z molitvijo spomnil treh zvestih članov, ki so v pretekli poslovnih dobi umrli, to so: g. Anton Gazvoda, ga. Julka Lužovec in ga. Francka Boštjančič.

Nato je pozdravil vse zbrane člane in jim poročal o doseženih ciljih, katere si je zastavil, ko je pred dvema letoma prevzel predsedniško mesto. „Bilo je potrebno ustvariti nepristransko in pristržno vzdušje med mladimi in stariimi člani, kar pa ni vselej lahko. Potrebne so bile mnoge odpovedi in avtokritike,“ tako je dejal med drugim v uvodu svojega pozdrava. Slednji je podal poročilo o materialnih opravljanih delih pri našem društvenem domu.

Sledila so nato dolga in izčrpna poročila ostalih odbornikov, katerim so člani sledili z živahnim zanimanjem. Na vsa stavljenja tozadevna vprašanja so dobili zadovoljliva pojasnila.

Po podanih odbornikovih poročilih je g. Jože Čampa v imenu nadzornega odbora poročal, da so pregledali blagajniške knjige in jih dobili v redu, in zato predlagal, naj da občni zbor razrešnico staremu odboru, ki je bila z odobravanjem sprejeta.

Nato so prešli k naslednji točki dnevnega reda: volitev odbornikov, katerim je potekala poslovna doba. Ta točka je vsako leto zamudna, zlasti, kadar gre za volitev predsednika in njegovih ožjih

sodelavcev. Po sedanjem načinu obstoječih društvenih pravil, se voli vsako leto za dobo dveh let le polovica odbornikov, z drugimi besedami, vsako leto se zmenja le polovica odbora. Na tak način stoji vsakokratni novoizvoljeni predsednik pred vprašanjem, ali mu bo ostala polovica odbornikov lojalna pri izvrševanju odborniških služb in društvenega organizacijskega dela. Po tolikih letih bivanja v emigraciji, so nastali med nami novi sorodstveni, prijateljski in družbeni odnosi. Vsak kandidat za predsedniško mesto si bo izbral sodelavce iz tistih krogov, na čigar sodelovanje more računati. Poleg tega nudi vsaka dvoletna zamenjava celotnega odbora tudi drugo ugodnost. Ob zaključku dvoletne poslovne dobe so vsa odborniška mesta na razpolago in se laže med seboj zamenjajo, ker ni nihče več vezan.

Člani so na dolgo in široko razpravljali o morebitni spremembi člena pravil, ki govori o volitvah in funkcijah dohob odbornikov. Po daljšem razglabljanju so sklenili sklicati članstvo na izredni občni zbor, za v nedeljo 21. marca z edino točko o spremembi pravil in volitvah novega odbora.

V nedeljo, 21. marca so se člani zbrali na izredni občni zbor, ki je bil prejšnjo nedeljo sklican. Od 212 članov je bilo prisotnih 100 članov.

Predsednik Reven je objasn timer sedanj veljavni pravilnik, nakar je član Ludvik Šmalc obrazložil spremembo, ki naj se vnes. V kratkem: Vsaki dve leti naj se zamenja celotni odbor. Pred

Slovinci v Argentini

Osebnosti

Nova slovenska diplomantka. Na državnem inštitutu Normal No. 1 de Profesoras „Rogue Sáenz Peña“, je diplomirala kot profesorica zgodovine gđ. Ana Marija Klanjšček. Iskrene čestitke!

Poroka. V župni cerkvi sv. Rite v Boulogne sta se 27. marca poročila Lojze Leskovec in gđ. Terezija Hanžje. Za priči sta bila nevestin oče Lojze Hanžje in ženina mati gospa Tinka Borštnar Leskovec. Poročil ju je ženinov stric g. Matija Borštnar. Čestitamo!

Srebrna poroka. V Lujanu sta praznovala srebrni jubilej ga. Anica in Jože Marinič. Slavje je bilo v soboto 27. marca v cerkvi presv. Srca Jezusovega ob navzočnosti njenih otrok: Milana, Marjetke, Lili in Sonje, vseh sorodnikov in ožjih prijateljev.

Po slovesnosti v cerkvi so ju otroci presenetili z vabilom na družabni večer v restavraciji. Dolgo v noč je odmevala slovenska pesem v prijetnem razpoloženju. Slavljencema želimo mnogo sreče. Še na mnoga leta!

ROSARIO

CASERMAN JOŽE — 75-letnik

Dne 27. marca je v Rosario slavil 75 letnico Caserman Jože.

Naš slavljenec je doma iz Stare Vrhne. Sin verne slovenske družine. Kranjčeva domacija, kakor je ime njegove rojstne hiše, je veljala v vasi med najboljšimi. Takoj po končani prvi svetovni vojni se je mladi Jože vpisal v vrste obnovljenega Orlovskega oddelka na Vrhnik. Redno se je udeleževal sestankov in telovadnih ur. Skratka, sodeloval je pri vsem delu, ki se je razvijalo pri imenovanem oddelku. Kmalu se je začel odlikovati kot izvrsten orodni telovadek, ki je na raznih tekmah dosegel lepe uspehe. Bil je dobro poznan tudi pri sosednjih oddelkih, ter je na občnem zboru vrhniške orlovske srenje leta 1926 bil izvoljen za načelnika ter je v tem letu organiziral lepe srenjske prireditve poleg uspešnih srenjskih tečajev.

V letu 1929 se je podal čez morje in prišel v Argentino, se naselil v Rosario in tam ostal na delu, ter tudi sedaj tam živi kot upokojenec. Ostal je pa zvest svojim idealom in ga ni iztirala nobena sila, ki je mnoge naše sorojake zapeljala na napačna pota.

Ko so prvi Slovinci prijadrali z večjo skupino s prvim transportom z ladjo „Santa Cruz“ 21. januarja 1948 v Buenos Aires, je naš Jože dobil sporočilo, da se nahaja med njimi njegov ožji sorojak, ki je bil član iste organizacije v mladih letih kakor on. Niti za trenutek ni pomišljal, zaprosil za dopust pri delodajalcu in se odpeljal v Buenos Aires pozdravit in ljubeznivo sprejeti svojega prijatelja in tudi mu gromito pomagat v onih težkih in nejasnih trenutkih. Skoraj bi lahko trdil, da je bil naš jubilar eden od zelo redkih, ki se je pokazal tako odločnega in iskreno dobroga do novih naseljenec.

Naš jubilar uživa sedaj zasluženo pokojnino na svojem prijaznem domu, še vedno pridno obdeluje svoj vrt, ter ni nikoli brez dela, kar mu je v razvedrilo in kratak čas.

Želimo Ti, dragi Jože, da Te ljubi Bog ohrani še dolgo vrsto let krepkega in zdravega, ter da bi v družbi Tvoje dobre ženske doživel še dosti veselja in zadovoljstva.

Tvoj hvalečni Jakob Ivan

log, ki je bil dan na glasovanje, je prodrl s po pravih zahtevano dvotretjinsko večino navzočih članov.

Kandidat za predsednika, Ludvik Šmalc, je nato prebral vsem navzočim listo novih odbornikov, ki je bila s tajnim glasovanjem sprejeta.

Novi odbor je sestavljen kot sledi: predsednik Ludvik Šmalc, podpredsednik Andrej Goljevšek, tajnik Ignacij Glinšek, blagajnik ga. Marija Gorše, blagajničarka Helena Jemec, kulturni referent Jože Čampa, gospodar Stane Jemec, odborniki: g. Petek Janez, Stane Mehle, inž. Janez Bokalič, Martin Boštjančič; nadzorni odbor: Slavko Reven, Ciril Jan, Mimi Bokalič; mladinski referent prof. Franci Sušnik; za gradbeni odbor: Vinko Bokalič in France Vilfan.

Društvene seje sta se udeležila tudi predsednik in predsednica mladinskih organizacij: Bogo Rozina in Zalka Virc.

Novoizvoljeni predsednik Ludvik Šmalc je po končanih volitvah prevzel vodstvo izrednega občnega zbora. Sledile so besede zahvale prejšnjim odbornikom in vsem članom. Razvil je nato načrte za društveno delo v bližnji bodočnosti.

Po razpravljanju o zvišanju društvene članarine, najemnine dvorane za člane in nečlane ter o višini najemnine za oddajanje igrišča, za kar je treba slišati mnenje občnega zbora in imeti njegov pristanelek, in po raznih predlogih danih novemu odboru v preučitev, so se člani, ki so vztrajali do konca, mirno in zadovoljno razšli. S tem so dali nov dokaz zrelosti pri reševanju težav, ki se pojavijo v našem življenju.

Občni zbor Kreditne zadruge Sloga

Dne 28. marca t. l. je imela Kreditna zadruga SLOGA svoj 20. občni zbor.

Najprej so se navzoči z molitvijo spomnili 18 članov, ki so umrli v preteklem letu. Nato je predsednik Franc Hrovat podal splošen pregled poslovne dobe leta 1975.

V svojih izvajanjih je opozoril na težave, ki jih je imel odbor pri upravljanju članskega kapitala zaradi zelo neugodnih finančnih razmer v preteklem letu. Pri denarnih operacijah se je moral odbor držati edino zadrugnih pravil in strogo zakonitih poti, ter se ni mogel spuščati v nesigurne, pa včasih bolj donosne spekulativne podvige. Kljub temu se je moglo članom izplačati 30% več dividend, kot pa so bile obljubljene začetkom poslovnega leta. Zlasti zadovoljivo je dejstvo, da so vsi člani, ki so zaprosili posojilo v preteklem letu, isto tudi dobili in sicer hitreje in pod boljšimi pogoji kot pri drugih denarnih zavodih. V novi poslovni dobi pa so predvidene višje obresti in še te obrestovane polneto. Tako je storjen nov korak v prid tistim, ki se zavedajo, da je treba to edino slovensko kreditno ustanovo podpreti z vlogami danes bolj kot kdajkoli. Z optimističnim pogledom v bodočnost je predsednik zaključil svoje poročilo.

Tajnik Marjan Pograjc je poročal o delu na 27 sejah upravnega odbora in 36 sejah ožjega odbora. Vsi odborniki in poslovodja so s polno zavestjo skupne odgovornosti iskali najboljša pota v obrambo koristi članov, katerih je bilo koncem leta 1975. Odbor si bo v novi poslovni dobi nadel nalogo, da se to

MIRAMAR

Slovenska skupnost v Miramaru se že dolgo ni oglasila v Svobodni Sloveniji. Pa to ne pomeni, da je ni ali da spi. V dokaz za delo moramo poseči kar za leto nazaj in opisati nekoliko prireditve.

Predvsem moramo omeniti našo slovensko šolo, ki jo vodi ga. Anica Gornik. Pod njenim vodstvom so učenci nastopali tudi na raznih naših skupnih prireditvah. Za vsako Veliko noč se zberemo popoldne v Slovenskem domu, kjer po stari navadi trkam in sekamo pirhe. Posebno veseli sekanja pirhov so otroci, ki zbirajo novce, ki so pirhe zgrešili...

V juniju proslavimo kot vsako slovensko svobodno občestvo spomin padlih junakov z žalostinkami in narodnimi pesmimi. Tudi očetovskega dneva se redno spomnimo. Otroci s pesmimi in deklamacijami, mamice pa z malico. Večkrat med letom privedemo tudi skupne večerje z „asadom“, pri katerih se razgovorimo in napojemo. Za nas je bil v lanskem oktobru lep dogodek, ki nam bo ostal vedno v spominu. V naši farni cerkvi je ponovil novo mašo Peter Opeka. Po maši smo novomašniku pripravili prigrizek v Domu. Te maše so se udeležili vsi Slovenci, tudi tisti, ki nimajo stalnih stikov z našo skupnostjo. Ob zaključku šolskega leta privedimo tudi miklavževanje. Sv. Miklavž prihaja že nekaj let k nam naravnost iz Slovenske vasi. Ob zadnjem miklavževanju je z njim prišel tudi misijonar France Buh in nam prikazal posebej v sliki in besedi delo na njegovem misijonu.

V poletni sezoni se naše mesto napolni s turisti. Tudi Slovencev je precej med njimi; nekateri imajo že lastne počitniške hiše, drugi pa najamejo hišice za čas počitnic. Tedaj se naša skupnost poveča in imamo v domu več prijateljskih večerov. Pri tem moramo omeniti gospo Lino Dobovškovo iz Buenos Airesa, ki nam za take prilike vedno pripravi kake slaščice. Na enem takih večerov se je „počitnikarjem“ zahvalil za obisk tedanji predsednik doma Lojze Trpin. Naj ob tem še povemo, da je naš Slovenski dom najmanjši ne samo po velikosti, ampak tudi po številu članstva. Saj jih je vsega le petnajst, ki se že leta trudijo in žrtvujejo. Letos pa smo sprejeli tri nove člane: Anico Trpin, Tonija Japlja in Tereziko Gornik. Zadnja je domačinka, pa se je kar z veseljem vključila v našo skupnost. Izvolili smo že tudi nov odbor za delo v novi poslovni dobi: Anton Japelj predsednik, Gornik Franc ml. podpredsednik, Nežka Trpin st. tajnica, Trpin Lojze blagajnik, Marolt Janez gospodar, Nežka Trpin ml. gospodinja, Toni Japelj športni referent, Ana Marija Trpin knjižničarka in socialna referentka.

Ob tej priliki pozdravljamo vse bralce Svobodne Slovenije in jim želimo vesele velikonočne praznike.

SLOVENSKA VAS

Srednješolski tečaj

V soboto dne 20. marca je odbor staršev srednješolcev našega krajevnega tečaja sklical sestanek, na katerem je vodja najprej informiral starše o spremembi v vodstvu našega srednješolskega tečaja. Od ustanovitve tečaja pa do današnjega dne je bil ravnatelj tečaja g. France Sodja. Po sklepu profesorke seje, ki je bila dopolnena, je bil imenovan za ravnatelja Dušan Šušteršič, ki je na sestanku prosil starše za sodelovanje. Prebral in obrazložil jim je disciplinski pravilnik. V materialno pomoč tečaju je bil sestavljen nov odbor, kateremu predseduje Stane Kunc, pomagata mu pa gospe Slavka Šmalc in Anica Kokalj. Razveseljivo je dejstvo, da se je letos vpisalo v tečaj 52 srednješolcev.

število čim bolj poveča. Tudi je potrebno, da člani zaradi inflacije aktualizirajo svoje deleže. Kot idealen cilj naj bo, da ima vsak član vloženo vsaj minimalno vsoto, potrebno za polno življenjsko zavarovanje. S tem bo število članov dobilo spet polno veljavo in kapital času primerno višino. Zadruga je po Cámara de Comercio de la Matanza vključena v krajevno gospodarsko skupnost, sodeluje kot članica s Federacijo argentinskih kreditnih zadrug in poroča o svojem delovanju Državni zadrugni direkciji — INAC. Tako je tudi zakonito vsestransko priznana. Preteklo poslovno leto ni bilo leto velikih ustvarjanj, ampak leto vztrajne borbe, da se zadruga obdrži na tisti ravni, na katero se je povzpela v dolgih letih. Bilanca pokaže, da je bil ta cilj dosežen.

O denarnem poslovanju zadruge je poročal blagajnik Janez Amon. Ožji odbor, sestojč iz predsednika, tajnika, blagajnika in poslovodje je vedno budno zasledoval spremembe na finančnem trgu in po potrebi predlagal upravnemu odboru zvišanje obrestnih mer. Žal, se kapital ni zvečal sorazmerno z inflacijo, kar je onemogočilo še boljše rezultate. Naložbe kapitala svojih članov zadruge posoja v obliki deskontacij menic in čekov, ter nudi osebna posojila. Zadruga ni mogla nalagati denarja na Bonos de valores ajustables, ker to zadrugam po obstoječih predpisih ni dovoljeno. Bilanca je kljub neugodnim razmeram dobro izpadla, saj so se dividende v primeri s prejšnjim letom dele dvignile. Na koncu svojega poročila je blagajnik obrazložil posamezne postavke bilance.

Nato je poslovodja Marjan Loboda poročal o delu zadrugne pisarne, skozi katero je šlo tekom leta med uradnimi urami preko 3200 strank. Te so bile lahko bolj in hitreje postrežene zaradi preurejenih in prenovljenih pisarniških prostorov. Poslovodja je znova seznanil člane s postopkom za naložbe in posojila. Do osebnega posojila dovišine 100.000 pesov ima pravico vsak član. Prošnje za posojila odobri odbor na skupnih sejah. Podjetnikom, trgovcem in obrtnikom pa zadruga odkupuje trgovske menice, katere morajo isti podpisati in jamčiti za njihovo točno izplačilo. To velja tudi ob nakupu čekov. Svoja izvajanja je poslovodja zaključil s pozivom na vse rojake, ki še danes stoje ob strani, naj se vključijo v zadrugo.

Po poročilih odbornikov in poslovodje je sledil razgovor. Nato so člani na predlog nadzornika dr. Antona Šimenca odobrili bilanco in celotno poslovanje odbora.

Pri slučajnostih je v imenu podobora za kinto dal poročilo Feliks Urnkar. Dohodki kopalne sezone so pokrili vse redne izdatke preteklega leta za kinto, pa tudi eno tretjino za celotno prebarvanje in prenovitev, kar bo veljalo za več let. Odbor se drži načela, da se mora kinta vzdrževati z lastnimi dohodki, da ne pade v breme članov, ki je ne uporabljajo. Interesiranim članom pa nudi ugodnosti njenih naprav po najbolj dostopnih cenah.

O pokojninski posredovalnici zadruge je poročal njen voditelj Adolf Škerjanec. Kljub temu, da posredovalnica posluje znova šele od oktobra, jo je vendar že obiskalo 37 oseb, tudi nečlanov in je bila celo izplačana že prva dosežena pokojnina.

Poslovodja je poročal o delovanju posmrtniskega sklada. V preteklem letu je bilo izplačanih 8 posmrtnin. Način tega sklada se je po novem letu spremenil tako, da je zavarovanje avtomatično za vse člane do višine 15.000 pesov. Ta višina je za vse člane enaka, vendar mora član starejši od 50 let imeti vloženo več kapitala kot mlajši od 50 let. Pri razgovoru so člani predlagali, naj se posmrtnina dvigne na 30.000 pesov.

Nato so sledile volitve 6 odbornikov, katerim je poslovna doba zapadla. Novi odbor Kreditne zadruge Sloga je sestavljen takole:

Predsednik Franc Hrovat, podpredsednik Albin Kočar, tajnik Marjan Pograjc, namestnik tajnika cont. publ. Andrej Kovačič, blagajnik Janez Amon, namestnik blagajnika Franc Zorko, svecovalci: Ivan Ašič, Anton Kastelic, Anton Bergant, Nace Grohar, Rajko Urbancič. Namestnika svetovalcev: Stanislav Mehle, dr. Jože Dobovšek, nadzornik dr. Anton Šimenc, namestnik nadzornika Feliks Urnkar, poslovodja zadruga Marjan Loboda.

Po končanem uradnem delu so navzoči člani še posedeli v prijetnem družabnem razpoloženju pri pogrnjenih mizah v dvorani Slomškovega doma, kjer se je vršil ta uspešni občni zbor.

SLOVENCI PO SVETU

RIM

Na pepški univerzi „Gregoriana“ je 5. marca doktoriral iz cerkvene zgodovine France Dolinar, duhovnik ljubljanske škofije, ki živi že od leta 1946 v Rimu. Novega doktorja mnogi begunci iz servigilanskega taborišča osebno poznajo, ko je z njimi prenašal težave begunskega življenja. — Naše iskrene čestitke!

Na Bibličnem inštitutu pa je 17. marca doktoriral Jože Kraševac, ki se je več mesecev spopolnjeval v svetopisemskih vedah tudi v Sv. deželi. Nekaj njegovih razprav je bilo objavljeno v nemških verskih revijah.

GORISKA IN PRIMORSKA

Slovnica za Italijane

Pred dobrim letom je upokojeni ravnatelj slovenskega učiteljskega v Trstu in profesor slavistike dr. Anton Kacin sestavil slovensko slovnico za italijansko govoreče „Grammatica della lingua slovena“, ki je kmalu pošla. Sedaj je izšla že druga izdaja. Vsekakor dokaz, da se tudi ob meji v Italiji čuti potreba

OBVESTILA

SOBOTA, 10. aprila:

Po sv. maši ob 20 sestanek SKAD-a. V Slovenski vasi Slovenski pasijon ob 20. uri.

NEDELJA, 11. aprila:

V Slovenski vasi Slovenski pasijon ob 18. uri.

V Slomškovem domu ob 9 blagoslov oljk in butaric, procesija po vrtu in sv. maša. Popoldne ob 19 skiptično predavanje o Sveti deželi. Predava župnik g. Franc Bergant.

V Slovenskem zavetišču sv. maša ob 11,30 nato prijateljsko kosilo.

ČETRTEK, 15. aprila:

V Slovenski cerkvi ob 19 slovesno pravilo velikega četnika.

Na prošnjo Zveze slovenskih mater in žena so se odzvali sledeči dobrotniki: tovarna Keks, tiskarna Baraga, N. N., g. inž. Fedor Švigelj, ga. Meta Vombegar, gđc. Vlada Remec, ga. Marija Klemenc, g. Silverij Šuc, ga. Milka Pezdirc, g. Lojze Rezelj, ga. Valeska Kessler, gđc. Renata Sušnik, N. N., in ga. Delija Truden v skupni vsoti 595.000 starih pesov. Iskrena hvala!

po znanju slovenščine. Tega mnenja sicer niso na uradnih italijanskih državnih šolah niti na tržaški univerzi, pač pa so številne zasebne šole za poučevanje jezikov letos uvedle tečaje slovenskega jezika.

Videmski dijaki v obrambo slovenščine

Po prepovedi poučevanja slovenskega jezika v Ukvah v Kanalski dolini v poplčanskih urah v šoli, o čemer smo že podrobno poročali, se je med Slovenci vzdignil val protestov. Toda tudi nekaj italijanskih glasov o neprimernosti prepovedi je bilo. Zanimivo je resolucija dijakov Klasičnega liceja v Vidmu, ki so jo sprejeli na posebni skupščini 12. marca in se nanaša na dogodke v Ukvah. Med drugim so v resoluciji napisali, da mora oblast na podlagi ustavnih določil preskrbeti za državljane, da se uče svojega materinega jezika in razvijajo svojo kulturo v državni šoli. Dijaki zahtevajo, da dežela Furlanija-Juljska Benečija poskrbi vsaj na isti način, kot je poskrbela dežela Aosta za nemško govoreče sodečlane. (V Aosti je večinska manjšina francoska.)

PETEK, 16. aprila:

V Slovenski cerkvi ob 19 bogoslužje velikega petka.

SOBOTA, 17. aprila:

Na vrtu Slomškovega doma blagoslovitev velikonočnih jedil ob 15.

V Slovenski cerkvi ob 22 velikonočna vigilija.

NEDELJA, 18. aprila:

V San Martinu ob 9.30 slovesna peta maša, nato v Domu velikonočni zajtrk.

V Slomškovem domu slovesna velikonočna maša ob 19. uri.

NEDELJA, 25. aprila:

Slovenski dan v Našem domu v San Justu.

PETEK, 30. aprila:

Redni občni zbor Slomškovega doma ob 20. uri.

NEDELJA, 2. maja:

Proslava 16. obletnice slovenskega doma v Carapachayu.

SREDA, 5. maja 1976:

Zveza slovenskih mater in žena bo imela svoje drugo predavanje ob 17. uri v Slovenski hiši.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Na zadnjem občnem zboru je bila sprejeta nova članarina za člane SZ, in sicer od 1. aprila 1976 mesečno 50.—. Poročeni plačajo poleg tega še 10.— za ženo, za vse otroke v družini do 18. leta pa še 10.— mesečno.

Posmrtninska podpora se bo izplačala od 1. julija dalje v znesku \$ 5.000.— za vsak smrtni primer, če član ne bo več kot 90 dni v zaostanku.

Članom nad 60 let starosti, ki so v zaostanku s članarino, se nudi možnost, da to poravnajo do 1. julija 1976 in se jih po 6 mesečni dobi vključijo v Zavarovalni sklad. Po tem datumu se ne morejo več vpisati v Zavarovalni sklad, lahko pa ostanejo člani ZS.

Za dobro voljo

„Rekel si, da obožuješ moje lase.“

„Da, draga, toda ne na krožniku.“

Cvetna nedelja v Zavetišču škofa Rožmana

Martin Pierro 2426, San Justo

- ob 11,30 Blagoslov oljk in butaric s procesijo
- Nato sv. maša
- Opoldne kosilo (asado)

(Prinesite jedilni pribor!)

Slovenski dom v San Martinu sporoča vsem rojakom, da bo:

- na cvetno nedeljo, 11. aprila ob 17 sklep duhovne obnove v dvorani Doma. - Po sklepu bo na razpolago večerja.
- na velikonočno nedeljo ob 8,30 v sanmartinski stolnici slovesna sv. maša. Po maši nabirka za pevski zbor. Nato v domu velikonočni zajtrk.

Slovenska Velika noč v Slomškovem domu

Sobota, 10. aprila ob 19.30: velikonočna duhovna obnova.

Cvetna nedelja, 11. aprila: ob 9 blagoslov oljk in butaric, procesija po vrtu Doma in sv. maša.

Popoldne ob 19. uri: „Ogled Svetih krajev“ — skiptično predavanje g. žpk. Franceta Berganta.

Velika sredo: Križev pot in sv. maša ob 19.

Velika sobota: ob 15 pri znamenju blagoslovitev velikonočnih jedil.

Velika nedelja: ob 19 slovesna Vstajenska maša s petjem starih velikonočnih pesmi.

Na slovenskem štantu bodo na razpolago pisanice.

SDO SFZ
Slovenska Vas
Niko Kuret
SLOVENSKI PASIJON
v 16 slikah
Sobota, 10. aprila ob 20. uri.
Nedelja, 11. aprila ob 18. uri.
V CERKVENI DVORANI
MARJE KRALJICE

Nasha prošnja je našla ugoden odmev. Doslej smo dobili darov za 97 kv. m. tal v dvorani in kapeli na Pristavi. Vsem darovalcem se priskrbo zahvaljujemo.

Manjka nam še novih dobrotnikov za ostale 103 kv. m. Lepo prosimo vašo velikodušnost: podprite nas in darujte vsaj za 1 kv. m. 500.— novih pesov. S tem storite dobro delo slovenski skupnosti in Bogu, ki je čaščen v novi dvorani.

V naprej priskrba hvala in Bog povrni!

Društvo Slovenska Pristava

PORAVNAJTE ZAOSTALO NAROČNINO!

JAVNI NOTAR
FRANCISCO RAUL CASCANTE
Escritano Público
Cangallo 1642 Buenos Aires
Pta. baja, ofic. 2
T. E. 35-3827

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare
Director: Tone Mizerit
Redacción y Administración:
Ramón L. Falcón 4158
1407 Buenos Aires
Argentina
T. F. 69-9503
Uredniški odbor:
Miloš Stare, Pavel Fajdiga,
dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj
in Tone Mizerit

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual N° 1.311.428

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1976 za Argentino \$ 1.400.— (140.000), pri pošiljanju po pošti \$ 1.450.— (145.000); ZDA in Kanada pri pošiljanju z avionsko pošto 20 USA dol.; obmejne države Argentine 12 USA dol.; Avstralija 25 USA dol.; Evropa 23 USA dol., ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 15 USA dol.; Evropa 17 USA dol.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, T. E. 33-7213.

Prof. dr. JUAN JESUS BLASNIK

Specialist za ortopedijo
in travmatologijo

Marcelo T. de Alvear 1241, pta. baja
Capital Federal
Tel. 41-4413

Ordinira v tork in petek od 17 do 20.
Zahtevati določitev ure na privatni
telefon 628-4188.

SLOVENSKI DAN

NA BELO NEDELJO

25. aprila 1976

V NAŠEM DOMU
SAN JUSTO

SLOVENSKEGA SRCA - SLOVENSKEGA DUHA!

ODMEV SVETOVNEGA TISKA NA VOJAŠKI UDAR V ARGENTINI

Reakcija svetovnega tiska na zadnji vojaški udar v Argentini je bila na splošno pozitivna. Tisk je prav tako poudarjal, da se nova vojaška junta ni spustila v slepo preganjanje bivših režimov in da je nasploh nastopila „demokratsko.“

Najbolj toplo pisane uvodnike je objavilo seveda časopisje južnoameriških držav, kjer že vladajo vojaški režimi. A tudi v zahodnoevropskih demokracijah, ki so v bistvu nasprotno vojaškim režimom, so ugotavljali, da je bil vojaški udar v Argentini nujen in neizbežen. In kljub temu, da je sedanji argentinski vojaški režim desničarski, je celo časopisje v nekaterih sovjetskih satelitih, kakor npr. budimpeštanski dnevnik O Magyar Nemset, moralo zapisati, da je bila „vojaška intervencija nujna posledica negativne gospodarske politike, politične nezmožnosti in korupcije“ izginulega argentinskega režima.

Slepo zagrizen v svoje levičarstvo pa se je izkazal npr. londonski The Observer, ki je zapisal, da je „Argentina v nevarnosti, da se bo sedaj spremenila v politično smetišče“ (kakor da prav bod bivšim režimom to ni bila) in seveda časopisje skandinavskih dežel, ki je ogorčeno pisalo, da „je treba novi argentinski režim brez vseh ozirov oporečiti.“ To časopisje je tudi znova dokazalo, da je skrajno slabo informirano o dejanskih razmerah tako v Argentini kakor v drugih južnoameriških državah.

Veliki in resni dnevniki, med njimi nizozemski Algemeen Dagblad, švicarski Neue Zürcher Zeitung, francoski L'Aurore so med drugim zapisali, da je bil ves svet presenečen, „ne nad vojaškim udarom v Argentini, temveč nad potrpežljivostjo argentinske vojske, da je tak odlog čakala.“ Francosko partijsko glasilo L'Humanité je seveda ostalo zvesto svojemu nasprotovanju desničarskim vojaškim režimom, ko jo med drugim zapisalo, da „dvomimo, če bodo bajoneti mogli napraviti gospodarski čudež“, pri tem pa zamolčalo, da bajoneti dejansko vladajo v vseh komunističnih državah.

Brazilski velenedevnik O Estado do São Paulo je zapisal, da je bil udar ne samo „nujna potreba“, temveč da je tudi „politično upravičen“. Dasi je dnevnik hud odkrit kritik vojaških diktatur, tudi brazilske, je zapisal, da „Argentina sedaj potrebuje železno diktaturo. To je potrebno, če naj dežela ne zgrmi v totalni kaos. Vojski naj se ne zadovoljuje s polovičnimi ukrepi, da bi tako ohranili videz demokracije.“

Drugi brazilski dnevnik O Globo pa je zapisal, da „Argentinska vojaška vlada, v svojih prvih javnih nastopih vsemu svetu dokazuje svoje neoporečno nastopanje, ker ni nadomestila skrajnosti anarhije in kriminalnega prevratništva s skrajnostjo zator.“

V ZDA je časopisje večinoma ugotavljalo že dolgo, da je vojaški udar

v Argentini neizbežen. Vsi večji dnevniki so več dni pred udarom že objavili mnoge podrobnosti, kako bo udar v Buenos Airesu izpeljan. Prav tako je londonski Financial Times štiri dni pred udarom natančno popisal potek vojaške akcije v Buenos Airesu in drugje po državi.

New York Times je zapisal, da je bil udar potreben, da se je ustavil gospodarski razkroj in da bo enkrat konec politične anarhije. Washington Post je pod naslovom „Udar v Argentini“ komentiral: „Generali, ki so pravkar izvršili udar v Argentini, se nam morajo bolj smiliti, kakor pa da bi jih karali. Dežela je namreč v strahoviti zmešnjavi, slabši, kakor Angola — kakor je izjavil neki argentinski poznavalec razmer v Argentini in v Angoli — in edina alternativa direktni vojaški vladi je bil še večji nered in nasilje. Odstranitev civilne oblasti, kar je normalno obžalovanje vredno, je bila tokrat blagoslov. Kajti predsednica Isabel Perón je bila prazna, mrka in nezmožna oseba, ki ne bi nikdar mogla priti na oblast v normalnih razmerah. Skoro vse, kar je napravila v 21 mesecih svojega bivanja v Rožnati hiši, je škodovalo državi.“ Washington Post se zatem sprašuje, kaj je narobe v Argentini in ugotavlja: „Argentina ni normalno zbegana južnoameriška država. Je brezupno bolna, tako bolna, da si jo je težko predstavljati, še težje pozdraviti. Nimamo druge izbire, kakor čakati, da bomo videli, kaj bodo generali storili.“ in zaključuje: „Generali zaslužijo vse spoštovanje, da so pokazali svoj patriotizem in rešujejo državo, dasi bi jih izključno de-

mokratskega vidika morali kritizirati zaradi udara.“

Londonski Financial Times piše, da je bila „reakcija večine argentinskega prebivalstva in zunanjih opazovalcev od dahnitev“, se pa sprašuje, „če je tak desničarski vojaški udar, kakršen je zrušil (prejšnji) režim najboljši način za napredek države.“ Financial Times v uvodniku obžaluje zaprtje kongresa in opozarja na nevarnost polarizacije med desnico in levo. „Da se bo Argentina ognila taki polarizaciji, bo prav, če bo novi režim kmalu objavil, da namerava znova odpreti kongres. Samo tam bodo mogli politično zapleteni Argentinci, kljub nasprotnim dokazom nedavne argentinske preteklosti, končno urediti svoje notranje razmere na pameten način.“

Londonski Sunday Telegraph ugotavlja, da je bilo za „veliki peronistični mit“, ki so ga Peronovi pristaši gradili 18 let, dokler je bil njihov vodja v eksilu, treba „samo 20 mesecev, da je samega sebe uničil... Argentinske obožene sile, ki so po tradiciji edina izbirali gnili civilni oblasti, so zaključile: „Dovolj!“... General Videla in njegova okolica so brezbarvni možje, ki se niso mogli odločiti za prevzem oblasti... Pri vseh neznankah, pred katerimi stoji Argentina, eno je gotovo: to ne bo režim terorja. Argentinski vojski po naravi niso masševalni...“

Latinskoameriško časopisje je ugotavljalo, da je bil državni udar neizbežen in tudi upravičen. Izjema je meksiško časopisje, ki obsoja udar, dasi se izmika z izgovorom, da „izgleda, da dru-

ge rešitve ni bilo.“

Mehiški El Sol obžaluje padeč peronizma in trdi, da vojaški režimi ne morejo rešiti problemov „ljudstev latinske Amerike.“ Napoveduje novo krizo v Argentini, „poslabšano z represivnim sistemom, ki je vedno del de facto oblasti, katera izhaja iz vojaškega udara.“

Drugi mehiški časopis Ovaciones piše, da je bil „udar koristna lekcija za tistih nekaj redkih narodov na tej polobli, ki se jim je doslej posrečilo ohraniti svobodo.“ Časopis Excelsior meni, da bo udar prinesel „dobo hitrega prehoda, s čim manjšimi bolečinami“ za argentinski narod in da se bo „Argentina vrnila na pravo pot demokracije.“

El Nacional iz Caracasa v Venezueli meni, da novi argentinski režim „ne bo posnemal čilškega Pinocheta“, da pa bo boj proti gverili glavna naloga argentinske vojske. Enainvajset mesecev Isabelinega vladanja označuje za „21 mesecev kaosa“, ko se je država pogrezala v „silno inflacijo, nezaupanje v politične vodje, korupcijo na najvišjih ravneh, naraščajoče zunanje dolgove, nasilje, umore, gverilo in zator.“

Čilski El Mercurio ugotavlja, da se je „ves južnoameriški kontinent oddahnil in pokazal „zadovoljstvo nad argentinskim vojaškim udarom.“ Prav tako čilska La Tercera de la Hora opozarja „na tragično podobnost med razvojem v Čilu in v Argentini.“

Paragvajski ABC pa približa, da je „ga. Perón zapustila gospodarski in družbeni kaos, ki ga bodo mogli odpraviti samo vojski.“